

## בישול אחר בישול: בישול באור, בחמה, והמיקרוגל Reheating and Different Cooking Techniques

### 1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף עג עמוד א

משנה. אבות מלאכות ארבעים חסר אחת: הזרע, והחורש, והקוצר, והמעמר, והדש, והזורה, הבורר הטוחן והמרקד, והלש, והאופה.

### 2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף טו

דבר שנתבשל כ"צ והוא יבש שאין בו מרק, מותר להניחו כנגד המדורה אפי' במקום שהיד סולדת בו. הגה: ואפי' נצטנן כבר אבל אם הוא רותח, אפילו בדבר שיש בו מרק, מותר. (צז) ויש מקילין לומר דכל שאין נותנו ע"ג האש או הכירה ממש רק סמוך לו, אפילו נצטנן, מותר (המגיד פרק כ"ו). ונהגו להקל בזה אם לא נצטנן לגמרי, וכמו שכתבתי לעיל סי' רנ"ג.

### 3. משנה ברורה סימן שיח: צז

ויש מקילין לומר - פליג אמחבר דס"ל דדוקא כשהוא יבש אבל בדבר לח שנצטנן יש בישול אחר בישול [קייט] ודעה זו ס"ל דאין בישול אחר בישול בכל גווני ואפי' נצטנן לגמרי:

### 4. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף מא עמוד א

ורבנן האי בשל מבושל מאי עבדי להו? - מבעי ליה לכדתניא: בשלו ואחר כך צלאו, או שצלאו ואחר כך בשלו - חייב. בשלמא בשלו ואחר כך צלאו חייב - דהא בשליה, אלא צלאו ואחר כך בשלו הא צלי אש הוא, אמאי? - אמר רב כהנא: הא מגי - רבי יוסי היא, דתניא: יוצאין ברקיק השרוי, ובמבושל שלא נימוח, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: יוצאין ברקיק השרוי, אבל לא במבושל, אף על פי שלא נימוח. עולא אמר: אפילו תימא רבי מאיר, שאני הכא דאמר קרא ובשל מבושל - מכל מקום.

### 5. בית יוסף אורח חיים סימן שיח

**פסק ה"ר אליעזר ממיץ** (יראים סי' רעד קלד): אף על פי שאין בישול אחר בישול כדתנן בפרק חבית כל שבא בחמין וכו' פירוש בחמין בכלי ראשון שנתבשל כל צרכו מכל מקום יש בישול אחר אפוי וצלי דקיימא לן כרבי יוסי דאמר (פסחים מא.) יוצאין בפסח במצות רקיק שרוי אבל לא במבושל אחר אפייה אף על גב שלא נימוח שהבישול שאחר כן מבטל האפייה הילכך יזהר אדם שלא יתן פת אפויה אפילו בכלי שני בשבת במקום שהיד סולדת בו גם מצלי יזהר אדם ובשר או דג מבושל לא יתן אצל האש בחום גדול שהיד סולדת בו ואם עשה חילל את השבת וחוששני לו מסקילה וחטאת. עד כאן לשונו.

**מיהו ראבי"ה** (סי' קצז) כתב דלאו מילתא היא דפרק כיצד מברכין (ברכות לח:): מייתי לה ומסיק דעד כאן לא קאמר רבי יוסי אלא לגבי מצה דבעינן טעם מצה וליכא. והתוספות כתבו בפרק כל שעה (פסחים מא.) אבל לא במבושל. פירש רש"י דבישול מבטל ליה מתורת לחם ולפירושו מיירי בבלילתו רכה דבלילתו עבה לא נפיק מתורת לחם כדפרישית לעיל (שם לז: ד"ה דכולי). הרי דאפילו במצה לית להו שבישול יבטל את האפייה:

### 6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף ה

יש מי שאומר דדבר שנאפה או נצלה, אם בשלו אח"כ במשקה יש בו (מא) משום בישול, ואסור ליתן פת אפילו בכלי שני שהיד סולדת בו, ויש מתירין. הגה: בכלי שני; ויש מקילין אפילו בכלי ראשון; ונהגו ליזהר (מו) לכתחלה שלא ליתן פת (מז) אפילו בכלי שני כל זמן שהיד סולדת בו.

### 7. משנה ברורה סימן שיח

**(מזא)** משום בישול - דאע"ג דאין בישול אחר בישול בדבר יבש מ"מ יש בישול אחר צלי ואפילו עדיין רותח מחמת הצליה [אחרונים] וה"ה דלשיטה זו יש צלי אחר בישול ולכן אסור ליתן דבר שנתבשל אצל האש בלי רוטב [מ"א] ולא דוקא אצל האש דה"ה בכל מקום שיוכל להצלות מחום התנור ולכן צריך ליהדר שלא להחזיר בשר מבושל בלי רוטב לתוך התנור במקום החום שהיד סולדת בו ואפילו אם יעמידנו ע"ג קדרה המפסקת (מו) לכתחלה וכו' - ובדיעבד אפילו בכ"ר אין לאסור דיש לסמוך איש מקילין: (מז) אפילו בכ"ש - ובכלי שלישי מצדד הפמ"ג בסקל"ה להקל עי"ש:

#### **8. אז נדברו חלק שמיני סימן י**

ד) ובענין צלי אחר בישול שמעתי כי החזו"א זצ"ל לומד דנתינת בשר מבושל עג"ב מיחם לא הוי צלי (עיני לא ראו זאת) משא"כ המים בס"ק מ"א בא"ד ואפי' יעמידנו עגיב קדרה המפסקת הוי צלי אחר בישול ואסור.

#### **9. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לח עמוד ב**

**משנה.** אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל ולא יפקיענה בסודרין, ורבי יוסי מתיר....  
**גמרא.** איבעיא להו: גלגל מאי? - אמר רב יוסף: גלגל - חייב חטאת... ולא יפקיענה בסודרין והא דתנן נותנין תבשיל לתוך הבור בשביל שיהא שמור, ואת המים היפים ברעים בשביל שיצננו, ואת הצונן בחמה בשביל שיחמו לימא רבי יוסי היא ולא רבנן! אמר רב נחמן: בחמה - דכוליה עלמא לא פליגי דשרי, בתולדות האור - כוליה עלמא לא פליגי דאסיר, כי פליגי - בתולדות החמה; מר סבר: גזרינן תולדות החמה אטו תולדות האור, ומר סבר: לא גזרינן.

#### **10. רש"י מסכת שבת דף לט עמוד א**

דשרי - דאין דרך בישולו בכך, וחמה באור לא מיחלפא דליגור הא אטו הא.

#### **11. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת שבת פרק ג הלכה ה**

מהו לערות מן הקילוח. א"ר חנניה בריה דר' הלל מחלוקת רבי יונה ור' יוסי. רבי יצחק בר גופתא בעא קומי רבי מנא עשה כן בשבת חייב משום מבשל. עשה כן בבשר וחלב חייב משום מבשל. א"ל כיי דמר ר' זעירא ואי זהו חלוט ברור כל שהאור מהלך תחתיו. וכא איזהו תבשיל ברור כל שהאור מהלך תחתיו.

#### **12. קרבן העדה מסכת שבת פרק ג**

וכאן. בשבת ובבב"ח לא מיקרי מבשל לחייבו עליו אלא כל שהאור מהלך תחתיו:

#### **הלכה ד**

הכל מודין בכלי שני שהוא מותר. מה בין כלי ראשון מה בין כלי שני. א"ר יוסי כאן היד שולטת. וכאן אין היד שולטת. א"ר יונה כאן וכאן אין היד שולטת. אלא עשו הרחק לכלי ראשון ולא עשו הרחק לכלי שני.

#### **13. קרבן העדה מסכת שבת פרק ג**

אלא עשו הרחק. רבנן גזרו בכלי ראשון אם היד שולטת בו אטו חמין שעל האור ממש:

#### **14. רמב"ם הלכות שבת פרק כב הלכה ט**

מותר להחם בחמה אע"פ שאסור להחם בתולדות חמה שאינו בא לטעות מחמה לאור, לפיכך מותר ליתן מים צונן בשמש כדי שיחמו, וכן נותנין מים יפים לתוך מים רעים בשביל שיצנו, ונותנין תבשיל לתוך הבור בשביל שיהא שמור.

#### **15. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן נב (ד' מנחם אב תשל"א)**

וא"כ בהמייקר-וייו (תנור מיקרוגל) שטוב לבשל בו כמו באש ממש ואלו שיש להם תנור כזה משתמשים בו יותר מבשול דבאש ומה שלא נתפשטו תנורים אלו עדיין הוא משום דלא מצוי עדיין הרבה תנורים וכשיהיו מצויין ודאי ישתמשו בהם כו"ע דהא הוא יותר טוב, ודאי יש למילף מבשול דאור דהיה במשכן בחשיבות תולדה שהוא לכל הדינים כהאב דבשול ע"י האור לאיסור ולחייב סקילה וחטאת, לא רק לרש"י והר"ן אלא אף לקרית ספר דהרי לא פליגי כלל לפ"מ שבארתי.